

Womhaj Bóh!

Cyklo 23.
4 junija.

Lětnik 3.
1893.

Særbske njedzelske łopjenka.

Wudawaju ƙo kóždy ƙobotu w Esmolerjez knihciziszczerńi w Budyschinje a ƙu tam dostacź sa sctwórtlětnu pšchedpłatu 40 np.

1. njedzela po ƙwj. Trojizy.

1 Jan. 4, 18: „Bojoścź njeje w lubosczi.“

To je ƙwjaty japoschtol pntnył a sħonil, jako na Jesuƙowej wutrobje lezejsche w nozy pšcheradźenja a stroschtne ƙłowo s Jesuƙowego erta sałincza: Na ƙwěcze macze wy czeħnoscz, ale ja ƙym ƙwět pšchewinył. Měr wam wostaju, ƙwój měr wam dawam. Wascha wutroba ƙo njestroźej ani ƙo njeboj. Bojoścź njeje w lubosczi, to wě dźěczo, tał mało hacź hewał wě, to wě dźěczo, hdyž na maczerńym ƙlinje wotpoczuj; wscho staranje a wscho styśkanje je nimo, sctho móže jemu hišcze sctħodźicź, hdyž ƙwěrna maczerńa wutroba hišcze bije, staraza maczerńa ruƙa jo sałita.

Bojoścź njeje w lubosczi. To drje je wěrnó, ale tšheszczijan dyrbi jo wufnyč a, hdyž je to nawufnył, pschezo s nowa wufnyč a wopokasacź, so ƙo wón Bohu temu Anjelej w Aħrystuƙu Jesuƙu podawa, ƙo tał zyle na njeho spusczęzo, so ničo wjazy njeczuj hacź jeho nje-wurjekliwje bohate ƙmilenje a w tutym ƙmilenju wotpoczuj cziħo a stroschtne ƙaž dźěczo na maczerńej wutrobje.

D jeli so by Bóh tón Anjes njebnył tajki sczerplimy wuczet a pschezo s nowa nař njewuczil a njenapominał a nam njepšchedstajil ƙwoje wulke ƙlubjenja a nař njeczahnył t ƙebi psches wschelate wopokasma luboscze, hacź my jo na poħledku tola wěricź dyrbimy; wón nař Wótz a my jeho lube dźěczi! Ale wón jo cziħi. A hdyž my hałle prawje wěmy, so ƙmy jeho lube dźěczi a wopokasamy ƙo teź jako jeho lube dźěczi s dzerženjom jeho ƙasnyom, pschede wschēm teje jeneje ƙasnje: so byšcze ƙo bjes ƙobu lubo-

wali, potom, haj potom czeħnjetej wscha czeħnoscz a wscha bojoścź. Njeħ duja wokoło nař wichory a ƙo sbeħaja žołmy hacź t njebjękam, Bóh je hišcze wjetšchi w wyħo-łosczi, wón ƙujezi nad wichorom a nad žołmami a nade wschēm, scthož nař tyšchi. Njeħ nascha stara ƙħrobłta a bojařna wutroba nař pschezo saħo do nusy pschinyjeħe, njeħ stare sħe žadoscze nař pschezo saħo spntuja: tón, ƙiž je sa-poczał tón dobry sctħ, budze jón teź doħonjecź. Bóh je ƙwěrný. Njeħ myħle ƙwědomnja nař pschezo hišcze wobskorzeja, Bóh je wjetšchi hacź nascha wutroba (1 Jan. 3, 20) a wón je teź ƙwěrný a prawý, nam woda-acź. (1 Jan. 1, 9.) Wšchiczeħnje-li na poħledk poħledni nje-pschezel, ƙmjercź, my ƙo jeho njebojimy, doħełž wěmy: w nascheho Wótza domje je wjele wobħdenjom, my czeħnjemy domoj t ƙabatnemu wotpoczinkej Božich dźěczi. Haj stupi-li sctħunda poħlednjeho ƙuda w ƙwojej zyłej strachocze psched naschej duchownej woczi, teź potom wěmy: Sctħo cħze jatamacź? Aħrystuħ je tu, ƙiž je wumrjet, haj wjele wjazy, ƙiž je teź sbudženy, ƙiž ƙedzi t prawizy Bozej a saštupi nař!

Bojoścź njeje w lubosczi. Bože dźěczi ƙame sħonja to dospoħnje. Bože dźěczo pał budžesħ psches ƙwjatƙowneho Ducha, ƙiž t Aħrystuħej wodzi a Aħrystuħa w nař psche-ƙraħni. Duž dyrbimy pschezo saħo, teź po ƙwjatƙach, proħnyč:
Ty ƙwjata ƙwětłoscź dostojna,
Daj ƙwěczič ƙłowu žiwjenja,
A wucź nař, Boha prawje sħacź,
Joh' nařħoh' Wótza mjenowacź.
Hamjen.

Schthri a dwazhežo na dobo do rowa živi sahrjebani.

Róžde léto czehnje wjele stow ludži k swojemu wješelu do tak mjenowaneje „sakskeje Schwizy“, hdyž so došč nahladač nje- móža na tamnych rjanyh horach a mlódných dolinach. Tule krajina wschať je tež woprawdže krašna, kiž tam s wobeju bokow reči Šóbja leži. Najte tam tola hobrske skały steja, wyschše, hač žana najwyschša wěža a wošrjedž nich czehnje so kaž šlěborna tořta šmuha ščěroke rjane Šóbjo.

Kamjenje s tyčle hobrskich skałow so tu wobdžělaja, a s nich so po tym zyrkwoje a hrody twarja, tež mosty a murje, domy a kěže. S nich pať so tež mlynske kamjenje wudžělaja a tóčniki, tež rowowe kamjenje a wschelate postawy.

Škalarjo pať maja tam husto strasčne džělo. Najprjedy tam wulki kruč skały se wschěch stronow kolo wokolo pntaja wob- dypać a wotšakacž, doniž so njepečnje pomaku kšilecž. Woni šczinja šebi kětru jamu, něhdže 20 abo 30 kóhczi hluboku do skały nuts a durbja husto pschi tajkimle šwojim džěle ležo džělacž. Pod kamjen pať tořte kóžzy šunu, ale pať tež wschelate čzopki. Šdyž potom te šachčeršnu, je čžaš čžělacž, pschetož tajkile wulki kruč skały so husto s wulkim hrimotom dele šypnje. Duž tam tež husto něchtó do nješboža pschińdže, hdyž njeje došč na wschě date šnamjenja kěžbowat.

Blisko Žandowa stej dvě škale. W jenej běchu ludžo hižo na wschě pjecz lét wulki kruč skały podryli, a mějachu tam jamu kětru wulku, do kotrejež durbjesche jim tón wulki kamjen panyčž, kiž bě 150 kóhczi ščěroki a 70 kóhczi wyšoti. Šama pať bě 25—27 kóhczi hluboka. Ale pschězo hiščeže nicžo na to nje- pošawasche, so móhl a čžyl so tón wulki kamjen wotwalicž. Ničto šebi na to njemyslesche, so móhlo so něščto tajke bórny a na jene dobo štačž. Delka pod šamym tymle wulkim kručom mějachu škalarjo šwoju budu, kajkuž běchu šebi se wschelatic kručow kamjenjow natwarili. Tam so jim wschěm derje spodo- basche, pschetož w nej šedžachu kaž w pinzy, w lěczu bě tam khlódbne, w šymje pať liwke.

25. wulkeho róžka 1862 šedžachu w tutej budže wokolo wóhnicžka 24 škalarjow a šwacžachu dokołnja. Woni tam šwój kšofej pijachu a šebi šwoju pomaku pschikušowachu a buchu wschitzy wješeleje myšle, jich jědž pať jim wschěm derje šestkóžji, pódla šebi to a wono powjedachu. Na jene dobo šachšachachu, so šo tón wulki kamjen puša, duž kóždy se šwojeho šyđka štočzi a čžychu so wschitzy se šwojeje budy pušchčicž. Ale na jene dobo hiščeže bóle šawušny, móžnišcho, dyžli s woprědka. Wšcha šemja jim pod nohomaj šarža a škala wokolo nich šachšepjeta. A rucžišcho, hač móžu wscho tole wurjež, prašny tón 150 kóhczi ščěroki a 70 kóhczi wyšoti kamjen s wulkim ropotom dele. Wo maše wóšomiknječžo šabuchny, šahrima a šachšepjeta wscho wokolo nich, po tym bu na jene dobo wscho s měrom, ale woni běchu wschitzy 24 živi w šwojim rowje šawrjeni.

Wschitzy čžile 24 běchu s woprědka kaž do žyła pohlušeni. Šo tym jedyn na druheho mjelčžo s hlóšom šawoła, so byli šhonili, kať wjele je tu wot nich hiščeže žiwych šawoštako. Ale woni běchu tu wschitzy, wschitzy živi, a nětkle počžachu wschitzy jedyn pschemo druheho pšakacž, haj, wschitzy čžile šylni mužojo tam s hlóšom pšakachu.

Wschitzy běchu tam po čžimje a kóždy tam šdychowasche a štonasche delka w šwojim čžmowym rowje. Doma mějachu šwoje žony a šwoje džěczi, ale ščto móžesche jim prajicž, hač je hdy šašo wohladaja. Duž jedyn wot nich, 68 lét štary Šinta praji: Šólzy, doměrcže šo Bohu Šnješej! Ščto wě, hač s nami tať šle steji, kaž šo nam šda. Našch mišchr Šnyčtar je wědomny a wustojny muž, tón je wonka wostať. Tón naš wěšče žaneho nje- wopušchčzi. Šrenje, ščtož čžemý šapocžecž, je, so durbimy hładacž, hač šo njemóhli něhdže pschecžišchčecž. Ščto wě, hač budže tón kamjen tajki wulki, kiž naš tu kryje.

W jich budže bě drjemjana šawa; s tej šebi něščto šchčžepřow wotšchčžepichu a ša mašu kšwilu mějachu tam pšomjeschto a wu- hładachu, kajku mějachu tam jamu, ale pať tež, kajki bě kóždy wot nich do woczow blědy. Nětkle šebi kolo wokolo w šwojej jamje šwěczachu; kolo wokolo nich bě wscho šawrjene, woni wschitzy, kaž byli do tuteje jamy šamurjowani. Ale w kucziku stejesche tola tež šaran s wodu, a wysche wscheho mějachu něhdže 10 puntow Šožeho khlěba, něščto kóšbašy a pólcža. Ššmjercž njetrjeba na nich wot wonka pschińcž, wona tu hižo pschi nich steji, jeli šo Bohu nje- špodoša, jich wumóž, a jeli ludžo njepšchińdu jim wupomhacž.

Delka pola nich je wscho čžiche, žadny jenicžki hlóš wot wonka k nim dele njedóńdže. Ach, woni šebi wschitzy myšla, so šu hluboko, hluboko šahrjebani.

Wschitzy 24 wjedža, ščto maja docžakacž. Wšcho, ščtož maja pschi šebi k jědži, dađža štaremú Šinzy, tež šaran s wodu. Tón durbji jim wscho na bok štaicž, so móhl pošdžišcho kóždemu jeho šródku a šapku pschidžělacž. Pschetož to wschať bě ložzy móžno, so durbjeli tu šnano dołhi hlóš a dołhu šachnosčž wucžerpicž a pódla šymu mrěcž. Tam delka pať bě jim žačošnje šyma, so wschitzy se wschěmi štawami šchepjetachu a durbotachu a so čžyšche jim škoro wscha krej w žilkach pschelařacž. Něščto šłomy tam mějachu, tu šebi nětkle na jenu hromadku položichu, so móhli šo na nju jich mucžni, šymu mrějazy polehnyčž a šczoplicž, so móhli tež tam wumrjecž, byšoli šo Bohu špodoša. Šomašu šo jena kšwilka po druhej pominy, druhy tón a tamón na šwój čžajnik pohlada, kať wjele bylo na čžaju, pódla šebi se šchtrycho- wancžku šwěczachu. Ach, kajte bě tam wscho s měrom w tymle čžmowym rowje, jenož druhy bě šdychowanje a žačoščenje ša- šchšchecž, abo nutry Šótčzenasch a prošwa ša žonu a ša džěczi doma. Šłóš jich hiščeže žadny njecžwiluje, došelž šu wschitzy tať jara wutšcheni. Ale šyma jich dreje, hdyž tam w šwojich čženkich drařtach na šemi abo na šłomje leža, duž šo jedyn k druhemu pschitkóčzi, so móhl šo pschi nim trochu wuwohrjecž. Šenicžki štary čžesčžedostojny Šinka wosta dobreje myšle a pošny doměry do Šoha. Tón tu pať temu, pať tamemu šłowo se šwjateho pišma abo šchucžku se špěwarškich pschepraji. Šo bě potom šašo prawe rjane wotšchewjenje ša kóždeho, so na to šwojej woczki po- šběže k tym horam, s kotrychž wscha pomož ša naš pschińdže, k žiwemu Bohu, kiž je njebjo a šemju wustworil.

(Šotracžowanie.)

Šnutšłowne mišionstwo.

Šotracžowanie a šłončenje.

My čžemý hiščeže na pošleni najwážnišchi wodžěl škutkowanja šnutšłowneho mišionstwa špomnicž. Pschi tym šo na to pošajuje, so wschať šo w tym nastawku wo šnutšłownym mišionstwje wschitke pucže nješku na dróbné wopišowacž móhke, kotrež šnutšłowne mišionstwo pschi šwojim džěle kšodži, ale šo je šo jenož naj- wážnišche našpomniko, došelž běšche wotpohlad špišacžela, lubym Ššerbam šhromadny wobraš wo šnutšłownym mišionstwje podacž. Šošleni wodžěl je škutkowanie šchescžijanškeje lubošče, kotraž šo ša šhorých a hubjených štara. Šladanje čžělnje šhorých leži wošebje w rukach žonow, kotrež šwoju ruku luboščimje k temu škutkej po- šticžuju. Diaconišnyšte wustawy šu šo šažožile, w kotrychž šo šchescžijanške šotry ša šwoje wážne powoľanje k šěpšchemu wobohich šhorých wumucžuju a s kotrychž šo tež won poščělu, hdyžkuliz budža žadane. Šreni tajki diaconišnyški wustaw je 31. oktobra 1836 šarať Šliedner w Šaizerswerdže šažožil, a s tuteho města je šo žohnowanie wuliwako psches našch žyly wóžny kraj, so mamy tu nětko šyku diaconišnyškich wustawow, w kotrychž šchescžijanške diaconišy w šchescžijanškej lubošči džělaja. W Šarlinje je jich wjazy tajkich wustawow; w Draždžanach jedyn a w Šipsku šu šo psched krotkim tež tutemu škutkej šchescžijanškeje lubošče durje wotewrile. My šo s džakownej wutrobu šwješelimy nad nje- šebicžnej lubošču tyč diaconišow, kotrež dobrowólnje do tuteho šwjateho powoľanja šstupja. Tež s našcheho šerbškeho luda šu lube Ššerbowki šwoje žiwjenje tutemu šwjatemu powoľanju po- šwjecžile — ale tola je jich licžba hiščeže mała; duž njech šo tež šłowo lubym Ššerbowkam praji, kotrež maja čžopku wutrobu ša šnutšłowne mišionstwo a kotrež bychu radny šobu škutkowale ša Šože kraleřtvo. Šastupčže tola do diaconišnyškich wustawow, tam budžecže namařacž, po čžimž šebi wascha wutroba žada — žohno- wane džělo w duchu Šhryřtušowym. Tam namařacže tež duchownu žyřobu a wy budžecže wjedžene k žiwemu žóřku, kotrež šo nam žóřli w Šožim šłowje.

W ruzy šnutšłowneho mišionstwa leži tež štarosčž ša čžělnje a duchownje hubjených. Duž šu šo hižo w šańdženym létřotku wustawy ša hluchoněmych, šonz šańdženeho a w šapocžatku teho létřotka šrenje wustawy ša šlepnych šažožile. Wustawy ša ducha- šhorých šu tež hižo w šańdženym létřotku nastaje. Ššobu naj- čžějšche džělo, kotrež ma šchescžijanška luboščž dokonjecž, je ša- štaranje a woczehjenje tať mjenowaných idiotow; tajkich džěczi, w kotrychž je mašo abo s žyła žaneho čžłowškeho rořoma a čžuczža. Wustaw ša tajkich džěczi bješ šroweho rořoma mamy w Šohlandže pola Šubija, pod nawjedowanjom kšjesa duchowneho Šeinharda.

S tutymi wustawami su tež wustawy sa tajlich, kotrij na padazu khorosć czerpja, do žiwjenja stupite (w našim wótznyh kraju přeni tajti wustaw w lécze 1867). Mało je šo hišćje sa tajlich stało, kotrij su na stawy hubjeni; jenož mało tajlich wustawom nadeněžech. Skóncznje šo hišćje spomni na to, šo šo w nowšim čašu klabym a khorowatym džěčom khubych ludži w strowych krajinach w lětnym čašu možnota posćiczuje, wustrowjenje a wofšewjenje namatač (kolonije sa pródniny, kaž šo mjenuja).

Wy stejimy na kónzu wopisanja skutkowanja snutkowneho mišionstwa. Snutkowne mišionstwo njecha se šwojim skutkowanjom nicžo druge dopořacaj, khibo to, šo ewangelijon móž wobnowjenja sa naš čaš w šebi nješe. Prawa lubošć, kiž to šwoje njepta, ale čže pomhacž bratrej s nuhy a hubjenstwa — je móž ewangelija wo khrystu. A to šłowo japosćtoła Pawoła šo pschězo šašo wopořacuje: 1 Kor. 13, 13. „Nětk pak wostanje wěra, nadžija, lubošć, te tsi; ale ta lubošć je najwjetša bješ nimi.“ Snutkowne mišionstwo je móžne šjewjenje kšesczianskeje lubošće a čže wščitich, kotrij su šo wot ewangelija sabudžili, t njemu wróćicž.

We šcěnu šmjercze.

Wot Ernsta Ewerja.

Šchězožil Jenko.

(Potracžowanje.)

„Ta holcžiza“, pomjedasche měšćčanški mišionar, „ta holcžiza běšče lubošne, pobožne džěčzo; wone ležesche na šwojim šmjertnym kožu, ale wumrjecze jemu čžežo padže, pschetož wono čžysche wščať radhy hišćje pola nana a maczerje wostacž. Starschej šedžeshtaj pschi kožu džěscža a wuj stejeschje pódla. Šduž běšče nětk to džěčzo khibu w hórkej bolosći šduchowalo a po prónej šcěnje horje hladało, dha pohladny wone štyšknije na nana a prošesche: „Nano, mój nano, wobrocž moju głowu t drugej šcěnje.“

„A čžemu dhrbju to čžinicž?“ praschesche šo wón.

„Ach, tam wščať to šnamjo lubeho šbóžnika wišy. Pschiwobrocžče mi woblicžo tam, šo bych šbóžnika widžaka.“

Šako běšče nan džowzynu próstwu dopjelniť, kšyščesche šo kaž jašne šwětko na jejnym woblicžu a wona rjekny: „Nětko čžu radhy wumrjecž, pschetož ja móžu šbóžnika widžecž.“

Wóřny po tym je to džěčzo čžisče a šbóžnje wušnyło.

„To je to džěto měšćčanšeho mišionstwa“, prajesche mišionar dale, „woblicžo mrějazych t šbóžnikej pschiwobrocžecž. Wjele je ludži w tymle wulkim měscze, kotrij šwojeho lékarja a wušbožerja widžecž njemóža, ale hdyž šmjertna hodžina pschińdže, dha wozuczi šwědomnje, tež hdyž je dołho spało a tšchna wutroba šduchuje: Wobrocžče mi woblicžo na tu stronu, hđžež móžu šwojeho šbóžnika widžecž, kotryž hrěchi wodała a durje t njebjesam wotewrja.“

„Ša mam tajti strach“, prajesche tón khoru, „šo wjazhy pschiwšaty njebudu, hdyž t mojemu šbóžnikej pschińdu. Wy powjedascheje mi drje wo muž, kotryž bē šy a tola hnadu namaka, ale to drje tola hušto přjódť njepschińdže.“

„Šzym to hižo hušto nadeschoť“, wotmolwi měšćčanški mišionar. „Na šwójbu, kotraž njedaloťo mojeho wobydlenšty bndlesche, bēch dlěšchi čžaš šedžbowal; ja widžach, tak šo muž a žona bješ šobu kušashtaj a bijeshtaj, tež móžach jeju hrošne rěcže kšyščecž. Psches džěczi namakach šastup do teje šameje šwójby a pschinoschowach tym ludžom na wšchelate wšchnje Bože šłowo. Tón muž rjekny hušto: „To je wšcho prawje dobre, šchtož prajicze, ale předarjo wščať šami nicžo njeměrja.“ Tola po čžašu bu lěpje, čži ludžo šcělechu šwoje džěczi t njedželstemu rošwucžowanju, žona kšodžesche do mojih bibliškich hodžinow, woni bjerjechu kšesczianske kopjena atd. Šunu wupraji tón muž šwoje wješele nad tym, šo džěczi doma tak rjane kšerlusche špěwaju. Wón pocža wěricž, šo ja wěrju, šchtož rěcžu. Woni tež nawušnychu, psched do koža hičjom šwoje paczerje špěwacž a Bože šłowo čžitacž. Žona njedosta žanyh puřow wjazhy, a jejny muž prajesche junu: „Ša šym tola přjedy kšupny byť, toť je tola wjele rješcho.“

W pošlenim čžašu pschińdže čžežka khorosć, tehdy šo wěra krašnje pošasowasche. Žana škoržba, žane moršotanje njedasche šo kšyščecž, a jako lékar prajesche, šo móhlo t wumrjecžu dońcž, dha rěšasche: „Kaž dha Wóh šechze. Njenje drje by byťo, tu hišćje dlěje wostacž, dofelž mamy šo nětk tak lubo; tola nětk wěmy, šo šo we Wótza domje šašo widžimy.“

Šako měšćčanški mišionar tón džen kšoreho wopušćicž, běšče tutón wjele měrnišchi, hacž hdy přjedy, a Šrubertowa njemóžesche šo mišionarej došć dodžakowacž, jako jeho won pschewodžesche a jemu na škhodže hišćje junu pod šylami rufu dawasche a jeho wo šašopschińdženje prošesche.

(Potracžowanje.)

Wóh, čžlowjekow wajhtar.

Psalm 121.

Ša šwojej woczi pošbēham
A t njeju horje pohladam,
Š wotkal mi pomoz pschińdže.
Mi pomoz pschińdže wot Boha,
Kiž Knjes je wšcheho štworjenja;
Ššo nještrachuju nihdže.

Šduž šo ja něhdže pošunu,
Dha Božu pomoz wuprořchu,
Mje wobarnuje wšchudže.
Wón dobry, šwěrnny wajhtar je,
Kiž njespi ani njedrěmnje,
Šo njepschischoť bych t šchodže.

Wóh je mój kšlódť na prawizy,
Šduž šłónzo šwěczi w hězy,
Šo by mje njespariko.
Wod jeho kšlódťom kšodžu ja
Tón pucž, kiž wjedže do njebia,
To je mje wofšewiko.

Tón Wóh, kiž wětram roštaže,
Tón widži, šchto mi trěbne je;
Duž špuschčzam šo na njeho.
Wón wě, hdy mam ja šrudobu,
Tež wě, hdy šym ja w wješelu;
Wšcho dže po woli jeho.

Š wotkal tež pschińdu, hđžež tež du,
Šsej jeho pomoz wuprořchu
A jeho šwarnowanje.
Wón sa mnje šwěru stara šo,
Mi t šewjowjenju dawa wšcho
A šwoje žohnowanje.

Wóh moju dušchu šwarnuje,
Šo nicžo škeho njepschińdže
Mi do wutrobny ženje.
Wón šcěle šwojich wajhtarjow,
Tyč lubnych šwojnych jandželow,
Mi t šwarnowanju rjenje.

Tón Knjes mój wotkšód pošohnuj,
Mój nutškšód derje wobarnuj
Na tutym hrěšnym šwěcže.
Njech moju dušchu wjedže tam
A tym šbóžnym krašnym wješelam
Tyč njebjes w wěcžnej hěcže.

E. Š.

Rošhlad w našim čžašu.

Šara wšoko džeja w žnyh kraju žolmy wólbneho wojowanja. Šašo, kaž šmy to hušto hižo widželi, njetřebaju wšchelate strony najlěpsche šredki t dozpicžu šwojich wotpořadow. Wěrnosć a prawdosć pšacžitej maťo. Šidženje a šchčžowanje matej móž na wjele wutrobach. Njech kšodzy šo šwěru špyta, hacž wšche jeho šamšneho wužitka jemu derjehicze a šbože wótzneho kraja steji. Čžežto je, šašo nowe wopory pschinješć dhrbjecž sa wójšto. Šajki dha šmėje kónz tole žaľožne hotowanje ludow na wóžnu? Ale nětk steji tak, šo my jeno potom hišćje dlěšchi čžaš mēr wobkšowamy, hdyž našchi šušodža šo naš boja. Wóšhljnjene wójšto a nutškowna jednota jenož móžejja naš psched jich nabbēhowanjom wobarnowacž. Duž čžemy tež my našim lubym čžitarjam radu dacž: Wušwolcže mužow, kiž su hotowi, ša powjetschenje našcheho wójšta hšowacž, wostajcže wšchē druge žadanja na boť,

budźce psches jene w tym, sčtož febi nětk sbože wótzneho kraja žada; wuswolcže w Rósborskim-Wojerowskim wokrješu knjesa hrabju Arnima-Mužakowskeho a w Budyškim knjesa hrabju Lippu-Bartškeho.

Njane słowo nascheho lubeho křezora, kotrež je prajil pschi swojim wopytu w Mužakowje, čzemy dženš hiščcže naspomnicž. Žako desčcž pschezo móznischo džěiche a hrabja s Arnim to wobžarowasche, wotmolwi křezor: „Hdyž tež hacž na tožu pschemofnu, bych šo tola na desčcžu wješelil po tej dołhej šuchocže, pschetož ratařstwo trjeba jón psches měcu. Hdyž wězy tak steja, je to prawe křezorowe wjedro!“

Tři horj.

W Persiskej we wulkej runinje šu tři horj. Hdyž pučowarjo k přenjej horje pschiindu, něščto kaž s daloka šašlyšča, podomne wołanju tajkich, kž bitwu hromadže wjedu, tola ničžo jašnje srošmicž njeje. Hdyž k drugej horje pschiindu, je tam hlóž wótrischi a wołanje wožakow a ropot brónjow a jědných je jašnje šlyšecž. Hdyž pak k třeczej horje pschiindu, šlyšča hlóž wješela nad dostatym dobyčjom.

Tym tšjom džiwnyh horam je čłowške žiwjenje podomne; pschetož hdyž šo narodžimy, pschistupimy na podomne waschnje k tej přenjej horje, my damy njerosomny hlóž pľakanja šlyšecž, pľakanje je nasch přeni hlóž, my wopľakujemy s tym nasche pschichodne nješbože.

Kaž dołho šmy na šwěcže živi, stupamy na tu druhu horu a šlyšchimy wo wójnje a wo wojerškim wołanju a drugej nušy, naschonimy to, sčtož šwjate pišmo praji: „Njedyrbi čłowjeť pschezo we wójnje na semi byčž? Njješbu jeho dny jako dny najateho džělacžerja (Šiob 7, 1).“

Hdyž my na posľedku na tu třecžu horu stupamy a nasche žiwjenje dofonjamy, šapocžnjemy šo wješelicž a se wschitkimi wuswolenyh tón dobyčžerški šherušch špěwacž: „My šmy teho čžerta a wschitko šle pscheminyli psches teho jehnjecža krej a psches šłowo šwojeho šwědcženja; teho dla wješelicže šo nješješa a kž w nich bydlicže (Šjew. Jan. 12, 11).“

Kajke špodobanje a wofšchemjenje budže to tebi, hdyž tež ty, luby ščesčizjano, tam pschiindžesch, hdyž je wješela došč a luta rjanosč k Wozej prawizy wěcžnje, kaž je to tebi šwěrnny pastyr twojeje dušče, Šesuš Šhryštuš, šlubil. Tam budžesch s radoščžu špěwacž móž:

Ty ja mnje blido šhotujesch
Napschecžiwu šlym ludžom;
Ty moju hlówu žalbujesch
A wofšchemišch mje wschudžom
S tym wol'jom teho wješela;
Twój duch mi pošne naljwa
Ša moju lačžnu dušču.

Sčto je duchownje mormy?

Bur we Westfalškej bu psches přědowanie wo duchownje šmjercži se šwojeho hřěšneho španja wubudženy. Šemu běšče jara čžěžko, šwój hřěch pošnawšchi. Na drugi džěń šetka bura, kž běšče wěřazy, a šapocža jemu powjedacž, šo je duchownje mormy a šo s teje šmjercže žaneho wumóženja njeje. Duž jemu tón šľědomaze powjedasche:

„Nan měješče šyna, kotrehož s žyšej wutrobu lubowasche. Tón šynk hrajšasche jedyn džěń na dworje, pschiindže studni pschejara blisťo a padže nuts. Nan šo dohlada, tam doběža a se štyštnej wutrobu šawoła: „Džěcžo, šy ty mormy?“ Tón hólčž wotmolwi: „Ach, nano, ja šym mormy!“ S teho nan pošna, šo je to džěcžo hiščcže žive, šalěše do studnje a jo wucžeže.“

To je hinascha wěz.

Žako njedawno šemrjety franžowski senator Renaud přeni křóčž se šwojeho wótzneho kraja w Šyrenäach jako senator do Šarisa pschiindže, febi wón w hoščženju někotre štwy wotnaja a je hnydom ša žyly měžaz se 150 frankami do přědka šapľacži. Wobšedžer hoščženja šo senatora woprašča, hacž febi šwitowanki nježada.

„Ně“, wotmolwi Renaud, „to njeje nusne, Bóh džě je to widžal“.

„Wěricže wy do Bóha?“ šo hoščženžar woprašča.

„To šo wě. Wy tola tež?“

„Ně, mój knježe, ja niz.“

„Ach tak“, praji senator, „to je hinascha wěz, dha dyrbju febi tola šwitowanku wuprošcž“.

Sčto čłowjeť dacž njemóže.

Žako šastaršku kral Aleksander do Šndisťeje pschiindže, praji wón k někotrym šwětamudryh, šo dyrbja febi něščto wot njeho wuprošcž, sčtožkuliz čžedža a šo čže jim to dacž. Woni wotmolwichu, šo wón jim jich proštwu dopjelnicž njemóže. Aleksander bu nješčžeršlyh a praschěsche šo: „Sčto to je, sčtož bych wam dacž njemóht?“

Na to džachu woni: „Daj nam nješšmjertnosč a wěstosčž psched šmjercžu!“

Wón dyrbješče wušnacž, šo to njemóže.

Bóh luby Knjes šam móže nam to dacž a wón dawa wschitkim wuswolenyh nješšmjertnosčž, šo móža kraleštwu teje krašnosčže wobydlicž a w tym šamym ničžo, šhiba wješele wužiwacž a to niz jeno na wěšty čžas, ale do wschěje wěcžneje wěcžnosčže.

Hdyž kčež nam wješele?
We Wožim kraleštwje,
Hdyž špěwaju tak krašnje
Te nowe šherušče,
A šwěcža šo tak jašnje
Te šlyly jandželške.
Ach šo bychmy tam pschischli!
Ach šo bychmy tam pschischli!

A rošpomjanju.

Wješele a šrudoba štej tajkej blisťej šušodaj, kaž šbože a nješbože; hdyž je šbože w domje, nješbože hižo wonťa psched durjemi šafa.

* * *

Čłowjeka, kotryž je w wulkim štrasče, dyrbišch wumóž a šo jeho potom woprašecž, tak je do štracha pschischol.

* * *

Šwón, wošol a lěni wotrocžł ničžo njecžinja, hješ teho, šo šo do nich bije.

* * *

Něčťo jenu nóz we wulkej šymje šawoła: „Woheń, woheń!“ Žako ludžo na hašbu běžachu šo praschějo: „Hdyž dha?“ wotmolwi wón: „Ša tym šo tež prascham, došelž je mi šyma.“

* * *

Dwě ruzy pomhatej k nješješam: moja ruka wěry a Šesušowa hnadna ruka. Ša hnadna ruka pak je šylnišča.

* * *

Šadam njebě teho Knjesa ženje pyťal a woľal: „Knježe, hdyž šy ty?“ Ale tón Knjes jeho pyťasche a woľasche: „Šadamje, hdyž šy ty?“

„Bomhaj Bóh“ je wot něťka niz jenož pola knjesow duchownych, ale tež we wschěch pschedawarňjach „Ššerb. Nowin“ na wfach a w Budyščinje dostacž. Na šchtwórcž lěťa pľacži wón 40 np., jenotliwe čžizľa šo po 4 np. pschedawaju.